

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przedmiotem działalności pracowniczego funduszu zarządzanego przez pracownicze towarzystwo, którego założycielem lub akcjonariuszem jest pracodawca zagraniczny, oprócz działalności, o której mowa w ust. 2 i 3, może być przyjmowanie składek pracowników zagranicznych związane z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na pokrycie w całości albo w części ryzyk biometrycznych lub gwarancji, zwane dalej „przyjmowaniem składek pracowników zagranicznych”, na podstawie umowy o przyjmowanie składek zawartej przez pracowniczego funduszu z zakładem ubezpieczeń na życie, w ramach której zakład ubezpieczeń na życie przejmuje obsługę wszelkich ryzyk biometrycznych lub gwarancji związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego, zwanej dalej „umową o przyjmowanie składek”.”;

2) w art. 6 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Aktywa związane z wykonywaniem obowiązków wynikających z umowy o przyjmowanie składek nie mogą być przedmiotem egzekucji skierowanej przeciwko zakładowi ubezpieczeń na życie oraz objęte postępowaniem układowym, a także nie wchodzi w skład masy upadłości zakładu ubezpieczeń na życie.”;

3) w art. 8:

a) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) pracodawca zagraniczny – oznacza podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, mający siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej albo Konfederacji Szwajcarskiej, który, w rozumieniu właściwych przepisów prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy tego państwa, jest pracodawcą lub osobą prowadzącą działalność na własny rachunek;”;

b) dodaje się pkt 13 – 16 w brzmieniu:

„13) gwarancje – oznacza gwarancje wyników inwestycyjnych oraz danego poziomu świadczeń;

14) pracownik zagraniczny – oznacza osobę fizyczną zatrudnioną przez pracodawcę zagranicznego;

15) ryzyka biometryczne – oznacza ryzyka związane ze śmiercią, niepełnosprawnością lub długowiecznością;

16) zakład ubezpieczeń na życie – oznacza zakład ubezpieczeń prowadzący działalność, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.³⁾).”;

4) w art. 13:

a) w ust. 4 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zasady przyjmowania składek pracowników zagranicznych, firmę (nazwę), siedzibę i adres zakładu ubezpieczeń na życie oraz zasady odpowiedzialności związanej z ryzykami biometrycznymi lub gwarancjami – w przypadku gdy w statucie funduszu określono możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.”,

b) po ust. 4a dodaje się ust. 4b i 4c w brzmieniu:

„4b. W przypadku gdy założycielem lub akcjonariuszem pracowniczego towarzystwa jest pracodawca zagraniczny i z przepisów jego krajowego prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy wynika taki wymóg, statut pracowniczego funduszu może zawierać postanowienia dotyczące przekazywania przez fundusz temu pracodawcy lub jego pracownikom dodatkowych informacji, w szczególności dotyczących:

- 1) rodzaju ryzyka finansowego, technicznego i innych ryzyk związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego;
- 2) podziału ryzyka, o którym mowa w pkt 1;
- 3) docelowego poziomu świadczenia, w przypadku gdy program emerytalny pracodawcy zagranicznego przewiduje pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji;
- 4) kwoty wypłaty lub świadczenia z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego przewidującego pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji, w przypadku zaprzestania zatrudnienia;

- 5) w przypadku gdy uczestnicy programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego ponoszą ryzyko inwestycyjne – zakresu wyboru polityki inwestycyjnej, jeżeli ma zastosowanie, oraz rzeczywistych portfeli inwestycyjnych, a także informacji dotyczących ryzyka i kosztów związanych z inwestycjami;
 - 6) postanowień odnoszących się do przeniesienia praw do wypłaty z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na inną instytucję pracowniczych programów emerytalnych, w przypadku rozwiązania stosunku pracy.
- 4c. W przypadku zawarcia w statucie pracowniczego funduszu możliwości przyjmowania składek pracowników zagranicznych, do statutu dołącza się pisemne zobowiązanie pracodawcy zagranicznego do przejęcia odpowiedzialności od zakładu ubezpieczeń na życie w zakresie, w jakim wynika to z umowy o przyjmowanie składek, w szczególności w przypadku zaniechania przez pracodawcę zagranicznego regularnego opłacania składek pracowników zagranicznych na pokrycie w całości albo w części ryzyk biometrycznych lub gwarancji.”;
- 5) w art. 14 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „2. Do wniosku pracowniczego towarzystwa o wydanie zezwolenia na utworzenie pracowniczego funduszu należy także dołączyć umowę o przyjmowanie składek oraz informację o państwach, z których będą przekazywane środki do pracowniczego funduszu, jeżeli statut pracowniczego funduszu przewiduje możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.”;

6) w art. 15 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osoby, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5, nie dają rękojmi należytego wykonywania powierzonych obowiązków.”;

7) w art. 17 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) informację o państwach, z których są przekazywane środki do pracowniczego funduszu, jeżeli statut pracowniczego funduszu przewiduje możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.”;

8) w art. 19 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z chwilą wpisania funduszu do rejestru funduszy fundusz wstępuje w prawa i obowiązki towarzystwa z tytułu umowy z depozytariuszem, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2.”;

9) w art. 22:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zmiana statutu funduszu wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Do wniosku o wydanie zezwolenia dołącza się:

1) uchwałę walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu;

2) w przypadku pracowniczego funduszu ponadto:

a) uchwałę rady nadzorczej,

b) projekt umowy o przyjmowanie składek, jeżeli zmiana statutu pracowniczego funduszu przewiduje możliwość przyjmowania składek pracowników zagranicznych.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Organ nadzoru odmawia także zezwolenia, jeżeli zmiana statutu pracowniczego funduszu jest sprzeczna z interesem pracowników zagranicznych.”;

- 10) w art. 58 w ust. 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Zmiana listy osób, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 5, wymaga poinformowania organu nadzoru przez depozytariusza.”;
- 11) w art. 96 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Pracodawca zagraniczny jest obowiązany do regularnego opłacania składek pracowników zagranicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4.”;
- 12) w art. 99 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Składki wpłacane do funduszu oraz otrzymane wypłaty transferowe są przeliczane na jednostki rozrachunkowe, z wyjątkiem składek pracowników zagranicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4, przekazywanych do zakładu ubezpieczeń na życie.”;
- 13) po rozdziale 10 dodaje się rozdział 10a w brzmieniu:

„Rozdział 10a

Zakład ubezpieczeń na życie, do którego pracowniczy fundusz przekazuje składki pracowników zagranicznych

Art. 106a. Pracowniczy fundusz może wybrać zakład ubezpieczeń na życie, do którego będzie przekazywać w całości albo w części składki pracowników zagranicznych, na podstawie umowy o przyjmowanie składek.

Art. 106b. 1. Zobowiązania związane z ryzykami biometrycznymi lub gwarancjami obciążają zakład ubezpieczeń na życie w zakresie, w jakim określono to w umowie o przyjmowanie składek, w pozostałych przypadkach zobowiązania te obciążają pracodawcę zagranicznego.

2. Za wszelkie szkody wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków nałożonych przez ustawę w zakresie obsługi

wszelkich ryzyk biometrycznych lub gwarancji związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego odpowiada zakład ubezpieczeń na życie.

- Art.106c. 1. Umowa o przyjmowanie składek powinna określać szczegółowo obowiązki zakładu ubezpieczeń na życie i pracowniczego funduszu, sposób ich wykonania, a także wskazywać osoby wyznaczone przez zakład bezpośrednio odpowiedzialne za należyte wykonanie umowy.
2. Umowa o przyjmowanie składek określa ponadto, że operacje zaciągania pożyczek przez zakład ubezpieczeń na życie i pracowniczy fundusz mogą być prowadzone wyłącznie w celu utrzymania płynności finansowej i tylko na okres przejściowy.
 3. W przypadku gdy akcjonariuszem pracowniczego towarzystwa jest pracodawca zagraniczny i z przepisów jego krajowego prawa ubezpieczeń społecznych i prawa pracy wynika taki wymóg, umowa o przyjmowanie składek zawiera postanowienia dotyczące przekazywania przez pracowniczy fundusz temu pracodawcy lub jego pracownikom dodatkowych informacji dotyczących:
 - 1) rodzaju ryzyka finansowego, technicznego i innych ryzyk związanych z realizacją programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego;
 - 2) podziału ryzyka, o którym mowa w pkt 1;
 - 3) docelowego poziomu świadczenia, w przypadku gdy program emerytalny praco-

dawcy zagranicznego przewiduje pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji;

- 4) kwoty wypłaty lub świadczenia z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego przewidującego pokrycie ryzyk biometrycznych lub gwarancji, w przypadku zaprzestania zatrudnienia;
- 5) w przypadku gdy uczestnicy programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego ponoszą ryzyko inwestycyjne – zakresu wyboru polityki inwestycyjnej, jeżeli ma zastosowanie, oraz rzeczywistych portfeli inwestycyjnych, a także informacji dotyczących ryzyka i kosztów związanych z inwestycjami;
- 6) postanowień odnoszących się do przeniesienia praw do wypłaty z programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego na inną instytucję pracowniczych programów emerytalnych, w przypadku rozwiązania stosunku pracy.

Art. 106d. 1. Pracowniczy fundusz lub zakład ubezpieczeń na życie mogą rozwiązać umowę o przyjmowanie składek w drodze wypowiedzenia, którego okres nie może być krótszy niż 6 miesięcy.

2. O wypowiedzeniu umowy o przyjmowanie składek i jego przyczynach strona wypowiadająca umowę niezwłocznie powiadamia organ nadzoru.
3. W razie rozwiązania umowy o przyjmowanie składek z dotychczasowym zakładem ubezpieczeń na życie, zakład ten powinien wydać zakładowi ubezpieczeń na życie, z którym pracowniczy fundusz zawarł umowę, aktywa i wszelkie

dokumenty związane z wykonywaniem obowiązków wynikających z umowy, w terminie uzgodnionym przez strony, bez zbędnej zwłoki.

Art. 106e. 1. Jeżeli zakład ubezpieczeń na życie nie wykonuje obowiązków określonych w umowie o przyjmowanie składek albo wykonuje je nienależycie:

- 1) pracowniczy fundusz wypowiada umowę, zawiadamiając o tym niezwłocznie organ nadzoru;
- 2) organ nadzoru może, w drodze decyzji administracyjnej, nakazać pracowniczemu funduszowi zmianę zakładu ubezpieczeń na życie.

2. Organ nadzoru może nakazać pracowniczemu funduszowi zmianę zakładu ubezpieczeń na życie także wówczas, gdy nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji finansowej tego zakładu, zagrażające realizacji zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek.

Art. 106f. Pracowniczy fundusz dokonuje niezwłocznej zmiany zakładu ubezpieczeń na życie w przypadku zakazu wykonywania działalności, ogłoszenia upadłości lub otwarcia likwidacji dotyczącej zakładu ubezpieczeń na życie.

Art. 106g. 1. Organ nadzoru może, w drodze decyzji administracyjnej, ograniczyć lub zakazać zakładowi ubezpieczeń na życie swobodnego rozporządzania aktywami, które służą jako zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek, w przypadku gdy zakład ten:

- 1) nie zdołał utworzyć rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w odpowiedniej wysokości, w odniesieniu do prowadzonej działalności, lub nie posiada aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w wysokości nie niższej niż wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto;
 - 2) nie był w stanie utrzymać ustawowych funduszy własnych.
2. W przypadku wydania przez organ nadzoru decyzji administracyjnej o zakazie swobodnego rozporządzania aktywami, o której mowa w ust. 1, pracowniczy fundusz niezwłocznie dokonuje zmiany zakładu ubezpieczeń na życie w drodze wypowiedzenia dotychczasowej umowy o przyjmowanie składek i zawarcia umowy z innym zakładem ubezpieczeń na życie.

- Art. 106h. 1. Każdorazowa zmiana zakładu ubezpieczeń na życie następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie realizacji zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek. Przepis art. 106d ust. 3 stosuje się odpowiednio.
2. Zmiana zakładu ubezpieczeń na życie wymaga zezwolenia organu nadzoru, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 106e ust. 1 pkt 2 i ust. 2 oraz art. 106g ust. 2.
 3. Zezwolenie jest wydawane przez organ nadzoru w trybie określonym dla wydania zezwolenia na zmianę statutu pracowniczego funduszu.

4. W przypadkach, o których mowa w art. 106e i art. 106g ust. 2, wypowiedzenie może nastąpić w terminie krótszym niż wskazany w art. 106d ust. 1.
5. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany umowy o przyjmowanie składek.

Art. 106i. 1. Zakład ubezpieczeń na życie nie może zatrudniać oraz w skład władz statutowych tego zakładu nie mogą wchodzić osoby, które są:

- 1) członkami zarządu, rady nadzorczej lub pracownikami pracowniczego towarzystwa zarządzającego pracowniczym funduszem, którego aktywa przechowuje;
 - 2) członkami organu zarządzającego, rady nadzorczej lub pracownikami podmiotu związanego w stosunku do pracowniczego towarzystwa zarządzającego pracowniczym funduszem, którego aktywa przechowuje.
2. Jeżeli zakład ubezpieczeń na życie w trakcie trwania umowy o przyjmowanie składek przestanie spełniać przynajmniej jeden z warunków, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany:
- 1) zawiadomić o tym niezwłocznie organ nadzoru oraz pracowniczy fundusz;
 - 2) dostosować się do warunków, o których mowa w ust. 1, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia, w którym naruszył te warunki.

Art. 106j. 1. Zakład ubezpieczeń na życie, w przypadku zapewnienia ubezpieczenia od ryzyk biometrycznych lub gwarancji, ma obowiązek zapewnić:

- 1) kwotę pasywów w wysokości odpowiadającej zobowiązaniom finansowym, które wynikają z umowy o przyjmowanie składek;
- 2) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w odpowiedniej wysokości, w odniesieniu do pełnego zakresu programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego;
- 3) coroczne ustalenie wartości i poświadczenie przez aktuarusza rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe oblicza się zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) kwota rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest wyliczana na podstawie dostatecznie ostrożnej wyceny aktuarialnej, biorąc pod uwagę wszystkie zobowiązania z tytułu świadczeń i składek zgodnie z postanowieniami dotyczącymi wypłaty świadczeń w przypadku danego pracodawcy zagranicznego;
- 2) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe muszą być wystarczające zarówno do pokrycia wypłat emerytur i innych świadczeń już wypłacanych dla beneficjentów w rozumieniu prawa krajowego pracodawcy zagranicznego, którym nadal będą wypłacane, oraz odzwierciedlać zobowiązania, jakie wynikają

z należnych uprawnień emerytalnych uczestników;

- 3) założenia ekonomiczne i aktuarialne przyjęte dla wyceny pasywów są określane w sposób ostrożny;
- 4) stosowane techniczne stopy procentowe są ustalane w sposób ostrożny i określone zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowego prawa pracodawcy zagranicznego; techniczne stopy procentowe są ustalane z uwzględnieniem: przychodu z odpowiednich aktywów posiadanych przez instytucję i przyszłych dochodów z inwestycji lub przychodów rynkowych z obligacji o wysokiej jakości lub obligacji państwowych;
- 5) tablice biometryczne wykorzystywane w celu ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych uwzględniają główne cechy charakterystyczne grupy uczestników i systemów emerytalnych, w szczególności przewidywane zmiany odpowiednich ryzyk;
- 6) metody i podstawy wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są stosowane w sposób ciągły w kolejnych latach obrotowych, a ewentualny brak ciągłości może być uzasadniony zmianami prawnymi, zmianami demograficznymi lub okolicznościami gospodarczymi, leżącymi u podstaw założeń przyjętych do wyliczenia tych rezerw.

3. Zakład ubezpieczeń na życie jest obowiązany posiadać:

- 1) aktywa i pasywa odpowiadające działalności wynikającej z umowy o przyjmowanie składek, wyodrębnione, zarządzane i tworzone odrębnie w stosunku do innej działalności zakładu, bez możliwości ich przeniesienia;
- 2) dodatkowe aktywa ponad rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które służą jako zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umowy o przyjmowanie składek, w wysokości równej marginesowi wypłacalności ustalonemu dla odpowiednich rodzajów ryzyka określonych w dziale I załącznika do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

Art.106k. Przy ustalaniu wartości aktywów netto pracowniczego funduszu nie uwzględnia się składek pracowników zagranicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami (Dz. Urz. UE L 235 z 23.09.2003, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 4, str. 350).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 389 i Nr 106, poz. 622.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853 i Nr 127, poz. 858 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 80, poz. 432, Nr 106, poz. 622 i Nr 112, poz. 654.